

Pedagogisch beleid Dagopvang De Hoven

1. Voorwoord locatiemanager

Onderstaand treft u het pedagogisch beleidsplan van dagopvang De Hoven. Het pedagogisch beleid is verbonden met het doel dat we als kindcentrum 0-13 willen bereiken. Met het beleid bepalen we de weg die we kiezen om dat doel te bereiken. Het is de manier van werken, die we vanuit onze visie op de ontwikkeling en opvoeding van kinderen willen nastreven.

De dagopvang en de buitenschoolse opvang (bso) van KC De Hoven zijn in september 2009 van start gegaan. Stichting de Witte wielen verzorgt de kinderopvang bij Kindcentrum de Hoven. Dagopvang de Hoven werkt hard aan het ontwikkelen van een eigen pedagogische identiteit, geïnspireerd door de manier van werken in de kindercentra van Reggio Emilia. Grondlegger van deze pedagogiek is de Italiaanse pedagoog Loris malaguzzi.

Kindcentrum de Hoven is 1december verhuisd naar ons nieuwe gebouw in de wijk de Hoven.

Op de begane grond bevinden zich de peutergroepen, het peuterarrangement, de onderbouw en de buitenschoolse opvang. Op de 1^e etage zitten de midden en de bovenbouw en op de 2^e verdieping zijn de babygroepen gehuisvest.

Het adres is:

Allegroweg 2

5245AH Rosmalen

073-8511140

www.dewittwielen.nl

www.kcdehoven.nl

Locatiemanager:

Marije de Boer

marijedeboer@kcdehoven.nl

Dit beleidsplan is geschreven:

1. Voor alle medewerkers, als houvast en inspiratiebron. Om aan een ieder die betrokken is bij de opvang van de kinderen inzicht en duidelijkheid te geven over onze manier van werken.
2. Voor nieuwe medewerkers en stagiaires, om op een adequate manier ondersteuning te bieden bij de inwerk/stageperiode.
3. Voor ouders/verzorgers en derden die kennis willen nemen van onze pedagogische werkwijze.

Het pedagogisch beleid geeft criteria waaraan het pedagogisch handelen van de medewerkers (pedagogisch medewerker) getoetst kan worden. Ouders hebben het recht om te weten hoe er met hun kinderen wordt omgegaan.

De Witte Wielen heeft een duidelijke visie op de wijze waarop kinderopvang eruit dient te zien. In samenwerking met haar medewerkers en in overleg met de oudercommissie heeft de Witte Wielen deze visie vastgelegd in dit pedagogisch plan toegespitst op elke locatie met zijn eigen identiteit. Uitgangspunt hierbij is een duidelijk beeld geven van onze visie en handelen. Het beleidsplan moet een weerslag zijn van hoe wij op de dagopvang van kindcentrum de Hoven werken. Omdat we altijd weer nieuwe ervaringen met de kinderen opdoen, veranderen ook onze ideeën en inzichten over het welbevinden en de ontwikkeling van de kinderen. De Kinderopvang is een sector in beweging en daarom zal dit plan, in overleg met medewerkers en de oudercommissie, om de twee jaar worden bijgesteld.

2. Organisatie

De Witte Wielen verzorgt de opvang van kinderen van 0 tot 13 jaar bij Kindcentrum de Hoven en biedt kinderen de mogelijkheid om zich in een veilige omgeving spelenderwijs te ontplooiën.

Stichting De Witte Wielen is opgericht door ATO-scholenkring en Signum onderwijs. De achterliggende gedachte hierbij was te komen tot kindcentra 0-13 in de wijk De Grote Wielen in Rosmalen.

Bij alle nieuwe scholen in deze wijk verzorgt De Witte Wielen de dagopvang van 0 tot 4 jaar en de buitenschoolse opvang van 4 tot 13 jaar. Inhoudelijk wordt er nauw samengewerkt met het onderwijs om te komen tot een doorgaande ontwikkelingslijn voor de kinderen, spelen en leren sluiten daarbij op elkaar aan. Hierbij wordt de overgang van opvang naar onderwijs zowel voor kinderen als voor ouders zo klein mogelijk gemaakt.

De kinderen worden binnen de kindcentra door De Witte Wielen opgevangen in horizontale groepen. Wij zijn van mening dat wij binnen een horizontale groep het activiteiten aanbod en de inrichting beter kunnen afstemmen op de interesses en de ontwikkeling van uw kind.

We werken conform de eisen van de Wet Kinderopvang en werken aan de vier competenties die in de Wet Kinderopvang genoemd worden:

- 1 sociale veiligheid
- 2 persoonlijke competenties van kinderen
- 3 sociale competenties van kinderen
- 4 overdracht van waarden en normen

In dit pedagogische beleid zijn deze vier competenties in een viertal hoofdstukken uitgewerkt waarbij we steeds aandacht besteden aan wat dat betekent voor de kinderen, pedagogisch medewerkers en de omgeving /inrichting.

3. Visie en doelstelling van Dagopvang De Hoven

3.1. Visie

Elk kind is een uniek individu. Zijn ontwikkeling is een samenspel van aanleg/karakter, het opvoedingsklimaat en de omgeving. Met andere woorden; de ervaringen die het kind van buitenaf opdoet zijn naast aanleg en karakter bepalend voor zijn ontwikkeling. Wij willen als partners in de opvoeding kunnen inspelen op de ontwikkelingsmogelijkheden van elk kind.

3.2. Pedagogisch hoofddoel

Het pedagogisch hoofddoel is dat de kinderen zich uiteindelijk zullen ontwikkelen tot sociale, zelfstandige mensen met voldoende zelfvertrouwen en verantwoordelijkheidsgevoel, die hun eigen talenten onderkennen en benutten. Dit realiseren wij door ruimte te geven voor de eigenheid van elk kind en door situaties binnen het kindcentrum te creëren die ervoor zorgen dat de kinderen zich prettig, veilig en geborgen voelen. Goed contact met de ouders/verzorgers is hierbij van essentieel belang.

Dagopvang de Hoven streeft er naar een leergemeenschap te zijn voor kinderen, beroepskrachten en ouders. Deze 3 deelnemers zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en hebben ieder hun eigen rechten en verantwoordelijkheden in het ontwikkelingsproces van de kinderen. De werkwijze op dagopvang de Hoven is geïnspireerd door de manier van werken in kindercentra van Reggio Emilia (Italië)

3.3. Pedagogische visie en uitgangspunten

Het kindbeeld: kinderen zijn competent en hebben veel mogelijkheden in zich. Kinderen zijn nieuwsgierig en leergierig en uit op ontdekken. Elk kind is uniek. De grootste ontwikkelingstaak van jonge kinderen is het vormen van een eigen identiteit. Dit doen zij in wisselwerking met andere kinderen, met volwassenen en hun omgeving.

De Pedagogische documentatie: De kern van de werkwijze is de pedagogische documentatie. Deze maakt de leerprocessen van de kinderen zichtbaar en daardoor bespreekbaar voor de groepsleiding, maar ook voor de kinderen en hun ouders. Door deze documentatie (werkstukken, foto's, notities...) terug te geven aan de kinderen, leren ze reflecteren op het eigen ontwikkelingsproces.

Door het zorgvuldig kijken en luisteren naar de kinderen wordt duidelijk welke onderwerpen de kinderen bezighouden. Het betreft bijna altijd de interesses van groepen kinderen, zelden van de hele groep. Er kunnen meerdere onderwerpen naast elkaar spelen, soms duren deze een week, soms een maand.

Het betreft zowel hele concrete onderwerpen zoals het ontdekken van nieuw materiaal, als meer abstracte onderwerpen zoals drijven en zinken.

De reggiobenadering gaat uit van het principe van de 3 pedagogen

- De kinderen: Kinderen leren het meeste van elkaar.
- De Volwassenen: de groepsleiding draagt niet primair kennis over maar zetten hun ervaring en kennis in, ten dienste van de ontwikkeling van de kinderen. Aan de hand van de pedagogische documentatie reflecteert de groepsleiding op de leerprocessen van de kinderen en bedenken nieuwe plannen en impulsen.
- De Ruimte en het materiaal: De inrichting van de ruimte en het aanbod van het materiaal word afgestemd op de onderwerpen die de kinderen op de groep bezig houden. De materialen nodigen uit tot spelen, leren en ontwikkelen. Er is sprake van een leergierige omgeving die er altijd goed verzorgd uitziet.

De doorgaande ontwikkelingslijn van nul tot dertien jaar. Dit beleidsplan is een onderdeel van het pedagogisch didactisch concept van kindcentrum de Hoven.

3.4. Medewerkers en werkhouding

Pedagogisch medewerkers hebben een begeleidende en stimulerende rol ten opzichte van het individuele kind maar ook in het groepsproces. Een positieve grond/werkhouding van medewerkers is van essentieel belang. Vanuit een positieve grondhouding bouwt de pedagogisch medewerker samen met ouders en kinderen aan een opvang die een bijdrage levert aan een goede ontwikkeling en welbevinden van het kind. Al onze medewerkers op het kinderdagverblijf zijn in het bezit van minimaal een Mbo-opleiding, SPW3 kinderopvang of een gelijkwaardig diploma. Daarnaast willen we ook graag een leerschool zijn voor toekomstige medewerkers en kunt u binnen ons kinderdagverblijf stagiaires en leerlingen van de opleiding SPW3 of andere relevante opleidingen tegenkomen.

3.5. Groepssamenstelling

We hebben bewust gekozen voor horizontale groepen. Dat wil zeggen dat we babygroepen hebben voor kinderen van 0 tot ongeveer 2 jaar en peutergroepen voor kinderen van ongeveer 2 jaar tot ongeveer 4 jaar. Afhankelijk van de doorstroommogelijkheden en hun ontwikkeling kunnen kinderen meestal tussen de 21 en 26 maanden doorstromen van de babygroep naar de peutergroep. Kinderen van 4 die nog niet in kunnen stromen in het onderwijs, wat wel eens voor komt tegen het einde van een schooljaar, kunnen bij de peuters verblijven tot zij in het onderwijs kunnen instromen.

We zijn van mening dat we binnen horizontale groepen het activiteitenaanbod en de inrichting beter kunnen afstemmen op de interesses en de ontwikkeling van de kinderen.

Op de babygroepen worden maximaal 9 kinderen opgevangen tussen de 0 en 2 jaar met 2 vaste pedagogisch medewerkers. Op de babygroepen werkt 1 groepshulp. De babygroepen werken samen in units van 2 groepsruimtes. Deze zijn verbonden d.m.v. een gezamenlijke keuken en sanitair.

De Duizendpoten werken samen met de Rupsen en de Lieveheersbeestjes werken met de Bijen. Er wordt samengewerkt bij het openen en sluiten en het activiteiten aanbod. Zolang de groepen nog niet helemaal vol zitten worden de groepen op bepaalde dagen samengevoegd. Om de sociaal emotionele veiligheid van de kinderen te kunnen waarborgen bieden we de kinderen een bekend gezicht of een bekende ruimte/groep kinderen bij het samenvoegen.

We vinden het belangrijk dat de allerkleinsten de gelegenheid krijgen om in een rustige omgeving de groep te verkennen. Dit doen we door de babygroepen in de ochtend te splitsten zodat de groepsleiding een aanbod kan doen dat is afgestemd op de interesses, leeftijd en ontwikkelingsfase van de kinderen.

Momenteel zijn er een aantal dagdelen waarbij de groep door 1 pedagogisch medewerker gedraaid kan worden. Een aantal vaste collega's vallen dan in op andere groepen.

Op de peutergroepen worden maximaal 14 kinderen opgevangen tussen de 2 en 4 jaar met op elke groep 2 vaste pedagogisch medewerkers. In het peuterarrangement zitten maximaal 16 peuters met 2 vaste pedagogisch medewerkers.

De peutergroepen werken ook samen in units van 2 groepsruimtes. Deze zijn verbonden d.m.v. een gezamenlijke keuken en sanitair.

De Vlinders en de Libellen werken samen en de Krekels met de 4^e peutergroep (nog niet open).

Er wordt vooral samengewerkt bij het openen en sluiten en het aanbieden van activiteiten. Zolang de groepen nog niet helemaal vol zitten, worden de groepen op bepaalde dagen samengevoegd. Op woensdag en vrijdag werken de Vlinders samen met de Krekels als het gaat om het openen en sluiten van de groepen! .

Om de sociaal emotionele veiligheid van de kinderen te kunnen waarborgen bieden we de kinderen een bekend gezicht of een bekende ruimte/groep kinderen bij het samenvoegen.

Het peuterarrangement heeft een ruimte met eigen keuken en sanitair naast de 4^e peutergroep. Deze ruimte wordt in de ochtend gebruikt door het peuterarrangement en in de middag door de BSO.

De peutergroepen zijn zo ingericht dat we het activiteitsaanbod kunnen afstemmen op de interesses, leeftijd en de ontwikkeling van de kinderen. Op de peutergroepen worden de activiteiten groep overstijgend aangeboden. Dat wil zeggen dat de groepsleiding van de peutergroepen, in de ochtend, de groepen splitsen in kleinere groepen waarmee ze gezamenlijk gericht activiteiten aan kunnen bieden. Er wordt momenteel nog veel ontdekt in t gebouw. De sporthal en de buitenruimte zijn momentele favoriet! Maar ook wordt er veel gelezen, gebouwd, geknutseld, verkleed, gedanst, gebabbeld en vooral genoten door alle kinderen.

3.6. Openingstijden

Binnen de dagopvang kunt u kiezen uit verschillende arrangementen. Wij bieden dagopvang op de volgende tijdstippen:

Maandag tot en met vrijdag (m.u.v. feestdagen en vooraf aangekondigde sluitingsdagen)

07.30-13.00 uur

07.30-14.30 uur

07.30-18.30 uur

13.00-18.30 uur

3.7. Uitgangspunten werkwijze

- Wij bieden de kinderen een veilige, vertrouwde omgeving, waarin ze zich geborgen kunnen voelen. Wij stimuleren en begeleiden de zelfstandigheid van de kinderen.
- Wij steunen de kinderen bij het opbouwen en versterken van een positief zelfbeeld. Wij vinden het belangrijk dat een kind vertrouwen in eigen kunnen heeft.
- We geven alle kinderen de mogelijkheid zich op hun eigen manier en in hun eigen tempo te ontwikkelen.
- We stimuleren de kinderen om respect te hebben voor zichzelf, anderen en de omgeving.
- We zorgen voor een doorgaande lijn in de ontwikkeling van 0 tot 13 jaar.
- We stimuleren de verstandelijke (cognitieve) ontwikkeling van de kinderen. (De visuele, auditieve ontwikkeling en ontwikkeling van de ruimtelijke oriëntatie).
- We stimuleren de motorische - en sensomotorische ontwikkeling van de kinderen.

- We stimuleren de taalontwikkeling van de kinderen.
- We stimuleren de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.
- We stimuleren de creatieve ontwikkeling van de kinderen.
- We stimuleren de spelontwikkeling.
- We zorgen voor een rijke speel/leeromgeving
- We bieden structuur en regelmaat

3.8. Invalpool

Om de continuïteit op de groepen te kunnen waarborgen streven we ernaar per afdeling / locatie een vaste *flex* medewerker (inval leid(st)er) aan te stellen. Uitgangspunt is dat er altijd een vertrouwde pedagogisch medewerker aanwezig is, die de kinderen en ouders kent. Zo nodig wordt vast personeel van een groep tijdelijk of permanent ingezet op een andere groep, om daar de continuïteit en de kwaliteit van de opvang te waarborgen.

Stagiaires zijn op alle groepen welkom, maximaal één per groep.

4. Pedagogische Competenties

4.1. Sociaal-emotionele veiligheid

Een veilig en vertrouwd gevoel hebben is noodzakelijk voor een goede ontwikkeling. Vanuit een gevoel van vertrouwen en veiligheid kan en durft een kind op onderzoek uit te gaan en zichzelf te zijn. Binnen de sociaal-emotionele ontwikkeling zijn er een aantal aspecten die zich niet eerder laten stimuleren dan op het moment dat het kind er daadwerkelijk aan toe is. Een goed voorbeeld is de ontwikkeling van het geweten. Een kind van nog geen twee jaar dat een huilende baby aait, bootst gedrag na. Van echte inleving is nog geen sprake omdat het kind nog volop bezig is zijn eigen ik te ontdekken. Een kind van nog geen twee jaar dat bijt kan zich om dezelfde reden ook nog niet inleven. Het kind is op die leeftijd in de "ik fase" en experimenteert gewoon met ervaringen. Voordat het geweten ontwikkeld is, moeten er eerst een aantal processtappen gezet zijn. Dat proces kan qua tijdsduur per kind sterk verschillen.

Wat we wel kunnen doen is de omstandigheden zo gunstig mogelijk maken. Een uitermate belangrijke omstandigheid voor een gunstig sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind is zelfvertrouwen/ eigenwaarde.

4.1.1. Kennismaken en wennen

Voor dat een kind vast op de groep komt is er een kennismakingsgesprek met de ouders en komt het een paar keer wennen op de groep. Wij zien het wennen als een noodzakelijke stap voor het goede verloop van de opvang. In deze periode kunnen niet alleen de kinderen wennen aan de groep en de pedagogische medewerksters maar krijgen ook de ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers de kans om een vertrouwensband op te bouwen. Wennen is dan ook geen vrijblijvende service van het kinderdagverblijf aan de ouders maar wordt door ons verplicht gesteld. Tijdens het intakegesprek worden er afspraken gemaakt omtrent het wennen.

Zie voor verder inhoud over kennismaken en wennen de informatie bij het hoofdstuk over oudercontacten.

4.1.2. Aansluiten bij de ervaringen en persoonlijke emoties van kinderen

- Houding van de groepsleiding

De pedagogisch medewerkers nemen de kinderen serieus. De groepsleiding benadert de kinderen met een open en positieve houding. Een open houding houdt in dat we niet te snel oordelen (wat gek, dat kan helemaal niet!) maar doorvragen. In de omgang met andere kinderen en met pedagogisch medewerksters krijgen kinderen de ruimte om zichzelf te tonen. De pedagogische documentatie heeft hier een belangrijke rol in. Door de ideeën, maaksels en uitingen van kinderen te presenteren in de groepsruimte d.m.v. foto's en documentatie, laten we zien dat het kind een waardevol onderdeel is van de groep. Op deze manier laten we ook aan het kind zien wie het is en geven het de ruimte. Ook de ruimte geven aan emoties.

Emoties, zowel positieve als negatieve, zullen bespreekbaar worden gemaakt.

Kinderen worden gestimuleerd en uitgedaagd om nieuwe dingen uit te proberen, maar nooit gedwongen. We willen de eigenheid van een kind en het eigen tempo van ontwikkelen hierbij respecteren. We zien kinderen als hoofdrolspelers in hun eigen kunnen, de groepsleiding reageert hier op en schept de voorwaarden en de mogelijkheden om verder te ontwikkelen.

Wanneer er ingrijpende dingen gebeuren in het leven van een kind zoals, bijvoorbeeld, de geboorte van een broertje of zusje of het overlijden van een familielid, dan geven we deze kinderen de ruimte en de gelegenheid om zich te uiten. Door goed te luisteren maar ook door non-verbale aandacht laten we merken dat we er voor hem of haar zijn.

In het geval van scheiding tonen de pedagogisch medewerkers in het contact met de ouders geen oordelen of partijdigheid.

Voor kinderen is de opvangplek neutraal terrein, kinderen hoeven bij ons niet bezig te zijn met de loyaliteitsvraag.

Bij het vermoeden van mishandeling of verwaarlozing volgen wij het betreffende protocol uit het kwaliteitshandboek. Hierin staat hoe we handelen in bepaalde situaties en welke afspraken er binnen onze organisatie zijn gemaakt.

4.1.3. Combinatie broertjes, zusjes en vriendjes

Ouders kunnen hun voorkeur aangeven of ze willen dat broertjes en/of zusjes wel of niet bij elkaar op dezelfde groep komen. Soms zien we dat kinderen afzonderlijk meer los komen in een groep, maar soms kunnen kinderen ook echt steun hebben aan elkaar. Ook voor ouders kan het fijn zijn als jongere broertjes en/of zusjes op dezelfde groep komen. De omgeving, de regels op die groep en de pedagogisch medewerkers zijn voor de ouders al vertrouwd. Ouders hebben met de pedagogisch medewerkers immers ook al een vertrouwensband opgebouwd.

Afhankelijk van het kindaantal zal er bij de afdeling plaatsing en planning gekeken worden of dit eventueel mogelijk is. We kunnen echter niet garanderen dat we steeds alle wensen kunnen inwilligen.

Voor vriendjes/vriendinnetjes geldt hetzelfde. Omdat de kinderen van een babygroep meestal naar dezelfde peutergroep gaan komen ze daar hun speelkameraadjes weer tegen. Maar ouders kunnen ook een verzoek indienen om hun kind bij een vriendje/vriendinnetje uit de buurt of een neefje/nichtje op de groep te plaatsen.

4.1.4. Wat doet de groepsleiding om sociaal emotionele veiligheid te waarborgen

- Communiceren met kinderen

We kijken en luisteren met aandacht naar elk kind en letten op verbale en non-verbale signalen, houden goed in de gaten hoe het kind zich voelt en passen ons pedagogisch handelen aan wat het kind nodig heeft. We gaan er niet bij voorbaat vanuit dat we het kind kennen. De groepsleiding wil echte gesprekken met de kinderen voeren, ook met de allerkleinsten, op een respectvolle toon (niet kinderachtig, lacherig en evenmin autoritair). Met het kind praten, gebeurt door oogcontact en op ooghoogte van het kind; dit betekent vaak letterlijk "door de knieën gaan" om op gelijke hoogte met het kind te zijn.

Bij communiceren hoort ook dat de groepsleiding aandachtig kan kijken, luisteren en kan zwijgen. Eerst observeren dan reageren. We proberen te begrijpen wat het kind echt bedoelt of wat het wil zeggen of vertellen.

Bij niet-Nederlandstalige kinderen helpt het soms om enkele, voor het kind belangrijke woorden, in de eigen taal te gebruiken als en zolang dat nodig is tot het kind zich thuis voelt. De voertaal in het kindercentrum is Nederlands.

Bij het communiceren, gebruiken we het *reggiaanse* begrip "100talen". Kinderen uiten zich in meer dan 100talen. Niet alleen de gesproken en geschreven taal. D.m.v. bijvoorbeeld dans, muziek, tekenen, kleien, ...elke taal heeft zijn eigen zeggingskracht.

Door veel in kleine groepen te werken, kan de groepsleiding veel zien van de kinderen. Hierdoor kan er goed ingespeeld worden op een bepaalde manier van communiceren van een specifiek kind of een groep kinderen.

4.1.5. Rol van de pedagogisch medewerker

- Ondersteunen en stimuleren individuele kinderen

Een kind is producent van zijn eigen ontwikkelingsproces. In principe kiezen kinderen zelf of ze aan een activiteit meedoen. Groepsleiding zal een kind dat bijv. nooit uit zichzelf gaat kleien, hier wel toe uitnodigen. Omdat we regelmatig in kleine groepen werken is er veel aandacht voor het individuele kind. Er wordt goed gekeken of alle kinderen aan bod komen.

Ook proberen we vaak de babygroepen in de ochtend te splitsten zodat de allerkleinsten in een iets rustigere omgeving de gelegenheid hebben de groep te verkennen.

De groepsleiding stimuleert een kind door samen met het kind de grenzen van wat een kind kan, wil of durft te ontdekken en deze te verleggen. De pedagogisch medewerker maakt het kind bewust van de eigen capaciteiten en kwaliteiten.

Door kinderen positief te benaderen, veel te prijzen en aan te moedigen en geloof te hebben in het kunnen van het kind, wordt de wil van de kinderen om nieuwe dingen te proberen en steeds een stapje verder te gaan, gestimuleerd. Dingen kunnen en dingen zelf mogen doen is goed voor het zelfvertrouwen. Kinderen bouwen zo een positief beeld op van zichzelf.

Pedagogisch medewerkers stimuleren en ondersteunen kinderen op een manier dat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Kinderen zelf laten kiezen vraagt van een pedagogisch medewerker dat zij creatief en flexibel kan inspelen op dat wat kinderen aangeven en nodig hebben.

Tegelijkertijd scheidt de pedagogisch medewerker een kader waarbinnen een kind kán kiezen. Hierin is de houding en begeleiding van pedagogisch medewerkers, en de manier waarop materialen en activiteiten worden aangeboden, belangrijk.

- Participatie van alle kinderen

In de ochtend is meestal een kringgesprek. Kinderen krijgen hier de mogelijkheid om iets te vertellen. Vaak is dit moment ook het uitgangspunt voor een bepaalde activiteit, waar kinderen uit eigen interesse participeren.

Bij activiteiten observeert de groepsleiding de kinderen bij hun spel en signaleert welke onderwerpen de kinderen bezighouden. Naar aanleiding daarvan worden weer nieuwe activiteiten ondernomen. Dit gebeurt in overleg met de kinderen. Ook kan de inbreng van de kinderen bij de kring aanleiding zijn voor de invulling van de dag. Het dagritme is vastgelegd en voor de kinderen voorspelbaar. (zie hoofdstuk 6)

Kinderen weten in welke volgorde iets gebeurt en kunnen zo anticiperen.

Bij de dagelijkse terugkerende momenten zoals fruit eten en middageten worden alle kinderen betrokken. De groepsleiding zorgt ervoor dat elk kind door de dag heen voldoende aandacht krijgt. Kinderen worden ook gewezen op elkaars aanwezigheid (is iedereen er, wie is er nieuw, wie komt later....)

Ook zijn er vaste (voorspelbare) rituelen bij verjaardagen, afscheid en kennismaking met nieuwe kinderen. (hoofdstuk 4.4.)

- Lichamelijke ontwikkeling:

Ook de lichamelijke ontwikkeling is een proces waarin kinderen iets pas kunnen doen zodra ze er aan toe zijn. Hoe dat proces zich ontwikkelt en in welke tijdsduur, kan sterk per kind verschillen. Het is een proces waar we goed zicht op hebben want elke stap laat zich duidelijk zien.

Van belang is dat een kind zich niet onderschat of overschat.

De enige manier om een kind te helpen zichzelf goed te leren inschatten is door geduldig en niet bezorgd of angstig, als vangnet aanwezig te zijn bij alles wat het kind aandurft.

Een uitdagende omgeving stimuleert het verleggen van grenzen. Dat werkt niet voor elk kind hetzelfde. Een zichzelf overschattend en impulsief kind kan beter een omgeving hebben waarin niet teveel prikkels tegelijk zijn. Een zichzelf onderschattend kind, dat eerst graag toekijkt en in alle rust oefent, kan soms licht aangespoord worden, zonder druk uit te oefenen.

- Grove motoriek

Speelgoed om de grove motoriek te stimuleren is op alle locaties aanwezig. Hierbij valt te denken aan een glijbaan, fietsen, ballen, evenwichtsspeelgoed, steppen. Er is ook speelgoed bij wat binnen gebruikt kan worden. Binnen stimuleren we de grove motoriek ook door o.a. met de kinderen te dansen, balspelletjes en evenwichtsspelletjes te doen.

- Fijne motoriek

Wij bieden de kinderen activiteiten aan waarmee ze de fijne motoriek kunnen ontwikkelen en daarmee ook hun technische vaardigheden. Dit kan zijn knutselen, spelen met constructiemateriaal, puzzelen maar ook het smeren van een boterham of het losmaken van een knoop hoort hierbij. Voor de oudste peuters wordt ook weleens materiaal van de BSO gehaald of we laten deze peuters mee spelen met de jongste kinderen van de BSO. Er is dan sprake van een samenwerking tussen dagopvang en BSO.

- Zintuiglijke ontwikkeling

Met de zintuigen kun je ervaren en kinderen leren in eerste instantie door ervaring. Het stimuleren van het gebruik en de ontwikkeling van de zintuigen neemt bij ons een belangrijke plaats in. We werken regelmatig met thema's op zintuiglijk gebied. In spelactiviteiten wordt volop gebruik gemaakt van geluiden, beelden, smaken, geuren en aanraking. We geven de kinderen de ruimte om te experimenteren binnen de normen van de veiligheid.

- Taalontwikkeling

Taalontwikkeling begint al bij de geboorte. Bij het verzorgen en omgaan met de baby's maken we al veel gebruik van de taal door alles te vertellen wat we doen en ook voor ze te zingen.

We vertellen ook tegen de dreumesen en peuters wat we doen. Woorden worden zo vanzelf gevuld met gevoel en betekenis. Liedjes worden ondersteund met gebaren. Met vaste regelmaat worden prentenboeken voor gelezen en verhalen verteld.

Belangrijk is dat taal geassocieerd blijft met positieve aandacht. We zorgen ervoor dat wat we zeggen de aandacht trekt van het kind, door het de moeite waard te maken om naar te luisteren, qua toon en inhoud.

- Creatieve ontwikkeling

Als je gebruik maakt van je creativiteit zie je meerdere oplossingen voor hetzelfde probleem. Voor een creatieve ontwikkeling is het belangrijk dat er volop mogelijkheden zijn voor het experiment, dat er plezier is in het spel en er geen voorwaarden of eindresultaat aan verbonden zijn. Dit proces kunnen we ook niet sturen of versnellen, we kunnen alleen de omstandigheden zo gunstig mogelijk maken. Creativiteit wordt vaak gekoppeld aan knutselen maar kan veel breder zijn. Zoals al eerder aangegeven, spreken we bij de Hoven over "de 100talen" van kinderen. We geven de kinderen alle ruimte om te experimenteren met verschillende materialen, verf, klei, potloden, papier, houtskool e.d.. Maar ook met verschillende "talen" denk aan, muziek, verkleedkleden, proeven, ruiken, dans, drama....elke taal met zijn eigen zeggingskracht.

4.1.6 Gebruik van de ruimtes

- Ontdekken buiten de stamgroep

Bij de Hoven proberen we elke ochtend in kleinere groepen te werken door de groep te splitsen. Aan de hand van behoeften en interesses van de kinderen wordt er een plan gemaakt: Wat gaan we doen, met welke kinderen, in welke ruimte en met welk materiaal? Het plan wordt gemaakt aan de hand van vorige bevindingen over wát de kinderen bezig houdt.

Ook proberen we de babygroepen in de ochtend te splitsen zodat, aan de ene kant, de allerkleinsten in een iets rustigere omgeving de gelegenheid hebben de groep te verkennen, en aan de andere kant, de dreumesen meer uitdaging geboden word. Afhankelijk van het weer, streven we er naar minstens een keer per dag naar buiten te gaan met de kinderen. In verband met de veiligheid pakken de kinderen niet zonder pedagogisch medewerker het buitenspeelgoed.

- De sfeer op de groep

De inrichting van de groep en de sfeer die er op de groep heerst zijn belangrijke voorwaarden voor het gevoel van veiligheid en geborgenheid van de kinderen. De eigen groepsruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor het kind. Zo creëren we bepaalde hoekjes die uitnodigen tot ontdekken en leren. Werkstukken van kinderen worden met zorg opgehangen of uitgestald. Daar waar mogelijk worden dingen op kindhoogte gerealiseerd zodat kinderen iets zelf kunnen pakken, doen, bekijken etc. Er wordt weinig vorgefabriceerde wand- of raamversiering in de ruimtes opgehangen, maar steeds weer ander werk van de kinderen.

4.1.7 Keuze speelmateriaal

Het speelmateriaal is afgestemd op de lichamelijke, verstandelijke, creatieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen van deze leeftijd en wordt geselecteerd op kwaliteit en veiligheidsnormen. Alle soorten vaardigheden zijn vertegenwoordigd in het speelmateriaal. Speelgoed dat voor meerdere doeleinden geschikt is heeft onze voorkeur. Ook speelgoed dat ruimte laat voor eigen verbeelding en fantasie.

We leren kinderen met zorg omgaan met de verschillende soorten speelmateriaal. Samen met de kinderen speelmateriaal opruimen hoort ook bij de zorg voor het materiaal. Wij bieden zowel de pedagogisch medewerker als de kinderen hiermee structuur en respect voor gezamenlijke bezittingen aan. Kinderen mogen vrij kiezen waar ze mee willen spelen. De meeste materialen staan in open kasten in de groep en kunnen de kinderen zelf pakken. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat deze materialen op tijd gewisseld worden.

Knutselmateriaal wordt tevoorschijn gehaald door de pedagogisch medewerkers wanneer daar vraag naar is. Speelmateriaal kan ook uit de natuur komen. Met blaadjes, stokjes en steentjes kunnen kinderen heerlijk spelen, net als met kosteloos materiaal dat voor knutseldoelstellingen wordt gebruikt.

Er wordt met zorg speelgoed en materiaal uitgezocht en wordt ook vaak uitgewisseld tussen de groepen. Het is niet de bedoeling dat kinderen speelgoed meenemen van thuis. Er is voldoende speelgoed op de groep aanwezig. Een knuffel voor in bed mag natuurlijk wel.

4.2. Sociale competenties

4.2.1. Interactie leeftijdgenoten

Interactie tussen kinderen onderling wordt sterk gestimuleerd. We nodigen uit tot communiceren, en hebben zelf een voorbeeldfunctie.

In een kringgesprek leren we de kinderen naar elkaar te luisteren en op elkaar te reageren. We leren de kinderen niet alleen tegen de groepsleiding te praten en niet door elkaar heen te praten. De interactie tussen de kinderen staat centraal en de

groepsleiding komt vaak op de tweede plaats. De groepsleiding neemt als het ware een stapje terug en observeert de interactie van de kinderen. In de communicatie wordt rekening gehouden met de 100talen... niet alleen met elkaar praten maar ook met elkaar knutselen, dansen is een vorm van interactie. Je leert samen iets te maken, op je beurt te wachten, rekening houden met elkaar, elkaar helpen... We scheppen de hele dag door situaties waarbij de kinderen met elkaar kunnen zijn en met elkaar kunnen communiceren. Samen aan tafel, naar de wc gaan, werken en leren in kleinere groepen, spelen en zelfs het naar bed gaan nodigt uit tot interactie. We respecteren vriendschappen en houden rekening met de verschillende en wisselende behoeften van de kinderen.

- Het groepsproces

Kinderen op de dagopvang leren al in een vroeg stadium in een groep te functioneren. Een groep biedt kinderen de mogelijkheid te leren omgaan met de verschillen tussen groepsleden. De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leeromgeving voor het opdoen van sociale competenties.

Het werken in kleine groepen heeft tot gevolg dat de kinderen elkaar goed leren kennen en leren samenwerken.

Het dagritme heeft ook een belangrijke rol bij het groepsproces. Het geeft structuur en daardoor veiligheid aan de groep kinderen. Aan de hand van de pedagogische documentatie worden de groepsprocessen nauwlettend in de gaten gehouden.

4.2.2. Conflicten tussen kinderen

De pedagogisch medewerkers stimuleren vriendschap en samenwerking bij kinderen onderling. Ook gaan zij bewust om met conflicten tussen kinderen. Groepsleiding gaat ervan uit dat een conflict een leermoment is. Als zich een conflict tussen twee kinderen voordoet, kijken zij eerst hoe het conflict verloopt. De pedagogisch medewerker hoeft niet altijd in te grijpen of oplossingen aan te dragen. Kinderen zijn vaak heel goed in staat zelf problemen op te lossen. Door kinderen zelf een oplossing te laten vinden, respecteren en stimuleren wij ook de creativiteit en zelfstandigheid van het kind. De pedagogisch medewerker houdt het proces in de gaten en als de kinderen er zelf niet uitkomen, ondersteunen ze bij het oplossen van ruzies. Hoe deze ondersteuning eruit ziet, hangt af van de situatie en de leeftijd van de kinderen.

4.2.3. Anderstalige kinderen

We vinden het belangrijk dat anderstalige kinderen de Nederlandse taal leren. We lezen hen daarom graag voor en herhalen uitdrukkingen en woordjes voor hen. Ook in een sociale activiteit met andere kinderen vragen en helpen we het kind Nederlands te spreken. Zowel voor kinderen met een taalachterstand als voor anderstalige kinderen is het extra belangrijk dat onze lichaamstaal overeenkomt met wat we vertellen.

4.3. Persoonlijke competenties

4.3.1. Zelfvertrouwen

Het is voor het gevoel van eigenwaarde van een kind zeer belangrijk dat het voelt dat het "er mag zijn". Zodra een kind ervaart dat het prima is zoals het is en dat het niet gaat om wat het (al) kan of hoe het zich gedraagt, zijn we op de goede weg.

Enkele verschillen die we tegen kunnen komen in wie het kind is en wat het kind meebrengt;

- Kinderen kunnen heel heftige en minder heftige emoties hebben.
- Kinderen zijn impulsief en voorzichtig.
- Kinderen hebben aanleg om iets specifiek vlot te leren en moeten om andere dingen te leren soms meer moeite doen.
- Kinderen brengen een hoop ervaring en voorbeeldgedrag mee uit allerlei omstandigheden die we niet kennen.
- Kinderen bevinden zich in een bepaalde fase in hun ontwikkelingsproces en die fase kan korter of langer duren.

Het is voor het gevoel van eigenwaarde van een kind zeer belangrijk dat het voelt dat het "er mag zijn". Zodra een kind ervaart dat het prima is zoals het is en dat het niet gaat om wat het (al) kan of hoe het zich gedraagt, zijn we op de goede weg.

Veiligheid geeft vertrouwen en dat is weer een gunstige omstandigheid om zelfvertrouwen en een goed gevoel van eigenwaarde te ontwikkelen.

4.3.2. Aansluiten bij leermomenten en ervaringen van het individuele kind

Wij werken vanuit de gedachte dat elk kind competent en leergierig is. De groepsleiding draagt niet primair kennis over. De pedagogisch medewerkers zetten hun ervaring en kennis in, ten dienste van de ontwikkeling van de kinderen. Aan de hand van de pedagogische documentatie reflecteert de groepsleiding op de leerprocessen van de kinderen en bedenken nieuwe plannen en impulsen.

Een bijdrage leveren aan een leermoment doe je door goed te observeren, te kijken naar het kind en te luisteren naar het kind. Te ontdekken waar het mee bezig is en daar een impuls aan te geven d.m.v. het aanbieden van bepaald materiaal, een bepaalde activiteit. We proberen kinderen zo veel mogelijk zelf te laten nadenken, theorieën te bedenken en niet hen te laten nadoen wat wij voordoen. Bij vragen van de kinderen proberen we, zo veel mogelijk, geen pasklaar antwoord te geven maar samen op onderzoek uit te gaan en te ontdekken. Daarbij proberen we de leerprocessen van de kinderen zichtbaar te maken, aan te wakkeren en uit te diepen door steeds verrassende impulsen aan te bieden.

We proberen de groep zo in te richten dat het kan meegroeien met de groep. Ook het (speel)materiaal wordt met zorg uitgezocht. Het moet prikkelen tot experimenteren en nieuwe ervaringen opdoen. We bieden de ruimte om zelf op te lossen en te ontdekken door de groep zo in te richten dat er fysieke uitdagingen zijn, waar veilig geoefend kan worden.

Qua taal stimulering praten we veel met de kinderen. De verzorgingsmomenten geven gelegenheid om een op een met een kind te praten. Er wordt ook veel aandacht besteed aan de communicatie tussen de kinderen onderling.

We gaan er niet van uit dat een kind iets niet kan, maar van de mogelijkheid dat hij het kan of kan leren. De pedagogische documentatie is hier van groot belang voor de groepsleiding om bewust te worden van de ontwikkelingsprocessen van de kinderen.

4.4. Rituelen, normen en waarden

4.4.1. Doorstromen en afscheid nemen

Afscheid nemen is altijd moeilijk, vandaar dat hier extra aandacht aan wordt besteed. Wanneer kinderen afscheid nemen (wanneer ze naar de basisschool gaan, wanneer ze doorstromen naar een andere groep, wanneer ze verhuizen of vanwege andere redenen), wordt dit in de weken voorafgaand aan het afscheid goed begeleid: de groep kinderen en het afscheidnemende kind worden hierop voorbereid. Het daadwerkelijke afscheid wordt gevierd zoals een verjaardag. Natuurlijk hoort naast afscheid nemen van het kind ook afscheid nemen van de ouders erbij.

Wanneer er een stagiaire op de groep is geweest, wordt op een soortgelijke manier afscheid genomen. Samen met de kinderen wordt een afscheidscadeau gemaakt en tijdens een speciaal moment aangeboden. Vaak gaat dit gepaard met een afscheidsactiviteit of een traktatie. Bij het afscheid van pedagogisch medewerker wordt met alle kinderen op de groep een afscheidsboek gemaakt. De ouders van deze groep worden in de nieuwsbrief op de hoogte gebracht van het vertrek van de betreffende medewerker en kunnen hier naar eigen inzicht aandacht aan besteden.

Bij de doorstroom van de babygroep naar de peutergroep wordt op dat moment naar het kind aantal op de peutergroep gekeken. In principe wordt er wel geprobeerd om de kinderen bijvoorbeeld van babygroep A ook op peutergroep A te plaatsen, omdat de kinderen elkaar dan al kennen.

Ouders mogen een verzoek doen voor een bepaalde groep dan maar er zijn geen garanties dat dit gehonoreerd kan worden. Meestal vindt de doorstroming plaats tussen de 21 en 26 maanden. Uitgangspunten zijn dat een kind kan lopen en voldoende weerbaar is in sociaal/emotioneel opzicht om de grotere groep aan te kunnen. Een kind moet ook toe zijn aan de nieuwe uitdagingen voor de persoonlijke ontwikkeling. De afdeling plaatsing en planning houdt ook rekening met de mogelijkheden van de maximale bezetting van de groepen.

Wanneer uw kind vier jaar wordt zal uw kind overgaan naar groep 1 van de basisschool, die deel uit maakt van het kindcentrum. Er vindt altijd een overdracht plaats tussen de pedagogisch medewerker van de groep waar uw kind geplaatst is en de nieuwe leerkracht van groep 1. Wanneer uw kind ook ingeschreven is op de buitenschoolse opvang houden wij graag een overgangsgesprek samen met de pedagogisch medewerker van de BSO-groep waar uw kind naar toe zal gaan. Ook zullen we in samenspraak met u afspraken maken over het wennen op school en/of de buitenschoolse opvang. Wanneer er zorgen zijn omtrent uw kind zullen wij deze delen met de leerkracht die uw kind ook dagelijks ziet.

4.4.2. Afspraken, regels en omgangsvormen

Op elke groep zijn regels wat betreft het gebruik van speelgoed, materialen, de ruimte en het omgaan met elkaar. Deze regels zijn in de praktijk ontstaan. De waarden en normen groeien vanuit de dagelijkse omgang met elkaar. Pedagogisch medewerkers zijn gedurende de dag continue bezig om kinderen normen en waarden bij te brengen. In de omgang met elkaar hechten wij veel waarde aan:

- *Luisteren naar elkaar*
- *Respect hebben voor elkaar*
- *Ruzies oplossen zonder elkaar pijn te doen.*
- *Iets vragen wanneer je iets wilt*
- *Op je beurt wachten*
- *Zorgvuldig met materiaal omgaan*

Om deze waarden te waarborgen worden er afspraken gemaakt, regels gesteld. Aan de kinderen, ook de allerkleinsten, wordt kort en duidelijk uitgelegd waarom er een bepaalde regel is. Door regels leren kinderen dat er grenzen zijn in het leven. De groepsleiding heeft een voorbeeldfunctie.

4.4.3. Grenzen

- Ruimtelijke grenzen: we leggen bijv. een baby niet in de bouwhoek naast een peuter die een zware blokkentoren aan het bouwen is maar in de box of in de babyhoek.
- Zintuiglijke grenzen: er zijn grenzen aan wat een kind aan prikkels op zintuiglijk gebied kan verwerken. Daarom zorgen wij ook voor rustige plekken binnen het KDV.
- Fysieke grenzen: stoeien, knuffelen, herrie maken, verkleden, gooien, emoties als blijheid, boosheid en verdriet uiten, dat is allemaal prima. Maar de vrijheid van het ene kind houdt op waar dit de vrijheid van een ander kind beperkt. Dit zijn grenzen die we niet uitsluitend met de inrichting van de ruimte kunnen bewerkstelligen.

We geven de kinderen grenzen aan die passen bij de fase van hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Per situatie schat de groepsleiding in in hoeverre een kind begrijpt dat iets op een andere manier zou moeten gaan. De regel wordt zo rustig en duidelijk mogelijk uitgelegd. De groepsleiding probeert na te gaan wat de beleving van het kind is bij de situatie en of het begrijpt wat er gebeurde.

Er zijn een aantal richtlijnen die we volgen bij het aangeven van grenzen;

- We zijn als pedagogisch medewerker eerlijk en echt. We spreken in de ik-vorm. Eigen irritaties en ervaringen leggen we niet bij het kind neer. Om duidelijkheid te geven komen onze taal en lichaamstaal overeen.
- We passen ons verbaal aan bij de ontwikkeling van het kind.
- Bij het stellen van grenzen worden nooit angst- of schuldgevoelens meegegeven aan het kind.
- Bij het stellen van grenzen laten we kinderen een uitweg zien, door ze een andere activiteit aan te bieden met hetzelfde doel.
- Soms halen we een kind weg uit een situatie die teveel prikkelt.

We zijn consequent, dat geeft rust en veiligheid. Kinderen kunnen zich veilig concentreren op hun spel omdat de grenzen die aan hen en aan de andere kinderen zijn gesteld, zijn gewaarborgd.

4.4.4. Het belang van feesten en rituelen

Samen iets vieren geeft het kind het gevoel erbij te horen en stimuleert de saamhorigheid en de betrokkenheid op elkaar. Het is ook een belangrijke ervaring binnen de sociaal emotionele ontwikkeling. Rituelen, waar de meeste feesten onder vallen, geven een gevoel van veiligheid en ritme. In het schooljaar 2011-2012 zijn we begonnen met het gezamenlijk organiseren van alle festiviteiten binnen het kindcentrum. De activiteiten commissie van het kindcentrum heeft de regie.

- Verjaardagen van kinderen, pedagogisch medewerkers/stagiaires
Aan verjaardagen van kinderen wordt extra aandacht besteed. Er worden `s morgens slingers opgehangen die de gehele dag blijven hangen. Voor of met het kind wordt een feestmuts gemaakt.

Er worden liedjes gezongen en alle kinderen mogen muziek maken met instrumentjes. De jarige mag een traktatie uitdelen. Ouders worden door de pedagogisch medewerkers uitgenodigd om bij het feest aanwezig te zijn.

De ouder is dan zelf in de gelegenheid om foto's te maken.

Pedagogisch medewerkers hebben in principe geen tijd om dit van de ouders over te nemen. *In verband met de privacy mag er niet gefilmd worden op de groep.*

Verjaardagen van pedagogisch medewerker en stagiaires worden samen met alle medewerkers van Kindcentrum de Hoven op de *verjaardag van alle medewerkers* gevierd. Dan worden de medewerkers in het zonnetje gezet en mogen ze trakteren op de groep.

- Carnaval

In de weken voor Carnaval wordt de aankleding van de ruimte samen met de kinderen in feeststemming gebracht.

Op vrijdag voor Carnaval en op maandag en dinsdag vieren we feest: kinderen mogen verkleed komen, er worden feestactiviteiten gedaan, er wordt gezongen en gedanst en iets lekkers gegeten.

- Sinterklaas

In de weken voorafgaand aan het Sinterklaasfeest wordt de groepsruimte in `Sinterklaasfeer` gebracht. In deze weken vinden er allerlei activiteiten plaats in het teken van Sinterklaas.

- Kerstmis

In de weken voor kerstmis wordt de ruimte sfeervol aangekleed: een (alternatieve) kerstboom wordt samen met de kinderen opgetuigd, er wordt een kerstlunch/diner georganiseerd, een kerstmarkt..... De groepsruimte wordt ook versierd. Alle andere activiteiten zoals, bijvoorbeeld, voorlezen en zingen, staan in het teken van Kerst.

5. Veiligheid en gezondheid

Om de risico's zoveel mogelijk te voorkomen voeren we jaarlijks een risico-inventarisatie voor de veiligheid en een risico-inventarisatie voor de gezondheid van de kinderen uit. De uitkomst hiervan en het bijbehorende plan van aanpak worden met de lokale oudercommissie besproken.

5.1. Veiligheid

Er is er een calamiteitenplan met daarin opgenomen het ontruimingsplan. We oefenen dit ontruimingsplan jaarlijks met de kinderen.

Er zijn geschoolde bedrijfshulpverleners in het gebouw aanwezig. Bij een ongeval nemen wij geen enkel risico en gaan meteen met uw kind naar de huisarts, huisartsenpost of de EHBO van het dichtstbijzijnde ziekenhuis. U wordt dan direct op de hoogte gebracht. We registreren alle ongevallen en bijna ongevallen zodat we, zo nodig, ons beleid kunnen aanpassen.

Wij gaan er van uit dat uw kind alle gangbare inenting van het consultatiebureau krijgt. Ziet u hiervan af, dan loopt uw kind meer kans om besmet te worden. De verantwoordelijkheid hiervoor legt het kindcentrum uitdrukkelijk bij de ouders zelf. Op het gebied van de veiligheid is de pedagogisch medewerker altijd alert.

5.2. Gezondheid

Een goede verzorging is belangrijk voor de lichamelijke en mentale gezondheid van een kind. Een kind voelt zich veilig en geborgen bij de pedagogisch medewerker die alle aandacht heeft voor hun welzijn.

Juist vanuit deze aandacht kun je echt contact maken met het kind en een vertrouwensband ontwikkelen. Aandacht voor het lichamelijke welzijn vraagt van de pedagogisch medewerker aandacht voor hygiëne, voeding, zindelijkheidstraining, slapen en hoe om te gaan met ziekte. Hieronder worden deze vijf items en ook de veiligheid beschreven.

5.2.1. Hygiëne

- De ruimte en het spelmateriaal wordt volgens schema schoongemaakt,
- Voor elke maaltijd en het fruit eten worden de handen gewassen. Na de maaltijd/fruit eten worden ook handen en gezicht gewassen.
- We leren kinderen wat betreft het w.c.- gedrag aan wat persoonlijke hygiëne is.
- Er worden meestal papieren handdoeken gebruikt.
- Pedagogisch medewerker is alert op vieze neuzen en maakt deze schoon.
- Kinderen worden regelmatig verschoond.
- Hygiëne bij het eten

5.2.2. Voeding

Het kind krijgt flesvoeding fruit, brood, en drinken van het kinderdagverblijf. Alleen de groentehap nemen ouders zelf mee. Baby's krijgen volgens hun eigen schema fles- of borstvoeding. Binnen het kindcentrum bieden we de volgende flesvoeding aan:

- NUTRILON standaard 1 en 2 + hypoallergeen 1 en 2

Voor het fruit eten hebben kinderen altijd de keus uit meerdere soorten. Afhankelijk van de leeftijd wordt fruit in partjes of gepureerd aangeboden. Na het fruit eten wordt er water of sap gedronken. Voor de broodmaaltijden hebben de kinderen keus uit verschillende soorten hartig broodbeleg en ook uit verschillende soorten zoet broodbeleg.

Afhankelijk van de leeftijd wordt het brood in kleinere stukjes aangeboden. Kinderen vanaf 1 jaar stimuleren wij zoveel mogelijk om zelfstandig uit de fles, of bij voorkeur (tuit-) beker, te drinken. Kinderen vanaf 1 jaar krijgen (tenzij er sprake is van medische indicatie) halfvolle melk aangeboden i.p.v. flesvoeding.

We houden rekening met kinderen die bepaalde voedingsmiddelen niet mogen vanwege allergie, geloof, levenswijze of dieet. De ouders melden dit in de intakegesprekken en brengen indien noodzakelijk hun eigen producten mee naar het dagverblijf.

Zorg en aandacht bij het eten.

Om het eten met een grote groep kinderen, met verschillende eetgewoontes van huis uit, goed te laten verlopen, hanteren we een aantal afspraken die aan de kinderen duidelijk maken wat er verwacht wordt.

- We eten allemaal tegelijk aan tafel.
- Voordat we gaan eten zingen we altijd eerst een liedje.
- We gebruiken een bord om eten op te leggen.
- We proberen op te eten wat op ons bord ligt.
- We zorgen dat er rust is tijdens het eten.

Medewerkers scheppen hiervoor de individuele voorwaarden; als kinderen daar aan toe zijn krijgen ze soms al een kindermesje bij hun bord om het smeren te oefenen, 'n grijpgrage eenjarige heeft niet andermans bordje binnen handbereik etc.

Plezier en gezelligheid tijdens het eten.

- Kinderen worden gestimuleerd om bepaalde dingen of hoeveelheden te eten.
- Kinderen krijgen keuzemogelijkheden in wat ze eten.
- We zorgen dat we de tijd hebben bij het eten.
- Kinderen worden positief benaderd in hun eigen eetgedrag.
- Kinderen bepalen zelf en leren zelf inschatten wat ze op kunnen. Het kind leert op deze manier te luisteren naar zijn eigen lichaam.

Hygiëne en kwaliteit bij het eten.

- Kinderen en medewerkers wassen hun handen voor en na het eten.
- Wat op de grond is gevallen wordt niet meer opgegeten.
- Iedereen eet van zijn eigen bord, drinkt uit zijn eigen beker en likt niet van het mes.
- We geven kwalitatief goede voeding; bruin brood, vers fruit en beperkt suikers en vet.

Baby's voeden.

Ook bij het voeden van de baby's volgen we bij de bereiding de regels rondom veiligheid en hygiëne. We verwarmen de flesvoeding in de magnetron, gekolfde borstvoeding au-bain-marie of in de flessenwarmer. Voor we de voeding klaarmaken en voor het voeden zelf wassen we de handen. Bij het voeden van de baby hebben we zoveel mogelijk lichamelijk contact, oogcontact en volledige aandacht. Tijdens het voeden dient de omgeving zo rustig mogelijk te zijn.

5.2.3. Werkwijze bij zieke kinderen

Het kindcentrum heeft als stelregel dat als kinderen echt ziek zijn, zij het liefste thuis zijn in een vertrouwde omgeving. De beslissing of een ziek kind al dan niet in de groep kan blijven wordt genomen door de pedagogisch medewerker. Het belang van het zieke kind staat hierbij voorop maar er moet ook rekening worden gehouden met

het belang van de andere kinderen en de pedagogisch medewerker zelf. Een kind dat zich ziek voelt en niet met het normale dagprogramma mee kan doen, kan beter niet op de groep blijven. De pedagogisch medewerker kan het zieke kind niet die aandacht geven die het nodig heeft. Daarom is het van belang dat er goede afspraken gemaakt worden met iedereen die hierbij betrokken is.

In twijfelgevallen zal de pedagogisch medewerker gericht het zieke kind observeren:

- Speelt en praat het kind zoals je gewend bent of is een kind passiever dan anders.
- Voelt het kind warm/koud aan, heeft het koorts/ondertemperatuur?.
- Huilt het kind vaker of langer dan anders.
- Welke symptomen zijn afwijkend van het `gewone` gedrag van het kind.
- ***Wat geeft het kind zelf aan.***

Wordt een kind ziek op het kinderdagverblijf dan wordt er door de pedagogisch medewerker als volgt gehandeld:

Er wordt altijd contact opgenomen met de ouders. Soms krijg je van de ouder informatie die het gedrag van het kind kan verklaren. Als de pedagogisch medewerker vindt dat het kind opgehaald moet worden dan wordt besproken waarom de pedagogisch medewerker dit vindt. Er worden afspraken gemaakt over het tijdstip waarop het kind opgehaald wordt en wat wij tot die tijd met het zieke kind doen. Het is hierom van groot belang dat wij over de juiste telefoonnummers van u of een contactpersoon beschikken

Voor alle besmettelijke ziekten hanteren wij de richtlijnen van de GGD. Deze regeling verbiedt ons in bepaalde gevallen kinderen met besmettingsgevaar toe te laten. Wanneer uw kind een besmettelijke ziekte heeft wordt u verzocht dit aan de pedagogische medewerksters door te geven zodat we de andere ouders kunnen informeren. We denken dan aan kinkhoest, Hepatitis A, B, en C, Meningokokken (nekkrimp), RS virus, en ernstige diarree (meer dan drie keer per dag). De pedagogische medewerksters zijn altijd gerechtigd om u te vragen uw kind te komen halen als zij dit nodig achten, waarbij het belang van de andere kinderen zwaar meeweegt.

5.2.4. Zindelijkheid

Wanneer kinderen er aan toe zijn wordt **in onderling overleg met de ouders** gestart met het zindelijk worden. Een kind laten we spelenderwijs vertrouwd raken met het potje en de wc. Regelmatig gaan de jongere kinderen mee naar het toilet om zo van de oudere kinderen te leren. Voor de kinderen is het van belang om op regelmatige tijden een poging te ondernemen. Om het zindelijk worden te laten slagen is het belonen van het kind erg belangrijk. Dit doen we door extra aandacht en complimenten te geven.

5.2.5. Bijzondere zorg

Alle kinderen zijn welkom bij kindcentrum De Hoven, dus ook kinderen met een ontwikkelingsachterstand. Indien het echter al te grote consequenties heeft, in verband met specialistische begeleiding, de inrichting van de ruimte of de kwaliteit van de aandacht voor de andere kinderen, kunnen wij er in overleg toe besluiten een kind niet op te vangen.

Het kan ook voorkomen dat een kind zoveel aandacht nodig heeft dat dit door de pedagogisch medewerkers niet meer te combineren is met de reguliere zorg voor de overige kinderen. In zo'n geval wordt samen met de ouders gezocht naar een passende opvang voor het kind.

5.2.6. Medicijngebruik

Medicijnen en zelfzorgmiddelen worden verstrekt indien ouders vóóraf een overeenkomst hebben getekend. In principe is het bij ziekte van het kind de ouder die de huisarts inschakelt. Alleen als er acuut gevaar dreigt schakelt de pedagogisch medewerker direct de eigen huisarts in.

Wanneer een kind een besmettelijke ziekte heeft, moet de pedagogisch medewerker geïnformeerd worden. Zij kunnen deze informatie indien noodzakelijk aan andere ouders melden en in bepaalde gevallen meldt de manager dit bij de GGD. Op het mededelingenbord voor de ouders vindt u deze informatie. Het kindcentrum handelt te allen tijde volgens de richtlijnen van de GGD.

5.2.7. Slapen en buikligging

Rust is voor kinderen van nul tot vier jaar belangrijk. Baby's slapen volgens hun eigen schema. Indien ouders hun kind graag op de buik willen laten slapen, dienen zij een verklaring te ondertekenen n.a.v. het protocol "veilig slapen" uit het kwaliteitshandboek. De kinderen slapen zoveel mogelijk in een vast bedje. Met de ouders wordt besproken hoe het slaapritueel er thuis uitziet om dit zoveel mogelijk na te bootsen: gelijk laten slapen, nog even knuffelen, een knuffel of een doekje of een muziekdoosje. De baby's slapen in een bedje met een slaapzak of een katoenen lakentje en een dekentje, kinderen vanaf 2 jaar slapen onder een dekbedje. Hierin en ook bij het verschonen van het beddengoed worden de richtlijnen van de GGD gevolgd.

Het kan wel eens voorkomen dat een kind in de box of in de wipstoel in slaap valt. De kinderen worden dan altijd toegedekt.

5.2.8. Signaleren van problemen

Soms ervaren pedagogisch medewerkers dat een kind een probleem heeft. Dit kan iets heel kleins zijn, bijvoorbeeld het niet meer willen slapen tussen de middag. Het kan ook te maken hebben met veranderingen thuis. Of het kan zijn dat er in de ontwikkeling van het kind een achterstand dreigt. Het is belangrijk dat pedagogisch medewerkers alert zijn op veranderingen in het gedrag van kinderen.

Het is een taak van pedagogisch medewerkers om hun bezorgdheid met ouders te delen. Het bespreekbaar maken kan al een geruststellend effect hebben op ouders. In samenwerking met ouders en eventueel andere instanties kunnen we meewerken aan een oplossing van het probleem.

De kinderopvang is beperkt in de mogelijkheid om speciale behandeling of ondersteuning te bieden aan individuele kinderen. Indien haalbaar gaan we wel in op verzoeken van andere instellingen voor medewerking bij de opsporing of oplossing van problemen, als ouders ook hiervoor toestemming geven.

Het kan zijn dat een kind niet op zijn plaats blijkt te zijn bij de kinderopvang. Als er een plan is ontwikkeld om het probleem aan te pakken, maar dit blijkt onvoldoende te werken, dan kan de locatiemanager besluiten om over te gaan tot beëindiging van de plaatsing. Hierbij wordt altijd het belang van het kind (en de andere kinderen in de groep) betrokken. De locatiemanager heeft ook met de ouders diverse malen het probleem besproken.

5.2.9. De GGD inspectie

De gemeente heeft de taak toe te zien op een juiste handhaving van de wet Kinderopvang. Daartoe geeft zij de GGD opdracht jaarlijks een inspectie uit te voeren op alle locaties voor kinderopvang en buitenschoolse opvang.

Een exemplaar van het inspectierapport gaat naar de oudercommissie en wordt met de leden van de commissie besproken. Alle ouders kunnen het inspectierapport van de GGD inzien op de locatie in het rek naast het kantoor van de leidinggevende. Het rapport staat ook op de website.

6. Dagritme*

Hieronder wordt de algemene dagindeling beschreven van de babygroepen en de peutergroepen.

6.1. Babygroepen

Kinderen tot rond een jaar hebben een eigen dagritme. Zij volgen hun eigen voeding- en slaapschema. In overleg met de ouders wordt gekeken waar de kinderen aan toe zijn.

Voor de overige kinderen wordt onderstaand schema gehanteerd, hoewel de pedagogisch medewerker de vrijheid heeft om naar eigen inzicht hier flexibel mee om te gaan.

7:30-9:00 binnenkomst kinderen en ouders. Er vindt een overdracht van thuis plaats en kinderen krijgen de mogelijkheid om even te spelen en een rustige start van de dag te maken. We gaan er vanuit dat de kinderen thuis ontbeten hebben, ook de eerste voeding van een baby wordt in principe thuis gegeven. Natuurlijk kan hier wel een keer een uitzondering op gemaakt worden.

Rond 9:00 fruit eten

Rond 10:00 kinderen worden verschoond

Er is een activiteiten aanbod afgestemd op de leeftijd en de interesses van de kinderen. Hierbij houden wij rekening met de verschillende ontwikkelingsgebieden.

Rond 11:30 boterhammen eten.

Rond 13.00 slapen

Rond 15.00 eet- en drinkmoment

Er is een activiteiten aanbod afgestemd op de leeftijd en de interesses van de kinderen

Rond 17:00 drinken en iets kleins te eten

17.00-18:30 Mogelijkheid tot vrij spelen en kinderen worden door ouders opgehaald. Er wordt door de groepsleiding een overdracht naar ouders gegeven en bewust afscheid genomen.

* zie bijlage dagindeling

6.2. Peutergroepen

Op de peutergroepen volgen de kinderen gaande weg hetzelfde dagritme. Wanneer een peuter, bij voorkeur, nog 2 keer slaapt, worden hierover tussen de ouders en de groepsleiding afspraken gemaakt.

7:30-9:00 binnenkomst kinderen en ouders. Er vindt een overdracht van thuis plaats en kinderen krijgen de mogelijkheid om even te spelen en een rustige start van de dag te maken. We gaan er vanuit dat de kinderen thuis ontbeten hebben, ook de eerste voeding van een baby wordt in principe thuis gegeven. Natuurlijk kan hier wel een keer een uitzondering op gemaakt worden.

Rond 9:00 fruit eten

Rond 10:00 kinderen worden verschoond

Er is een activiteitsaanbod afgestemd op de leeftijd en de interesses van de kinderen. Hierbij houden wij rekening met de verschillende ontwikkelingsgebieden.

Rond 11:30 boterhammen eten.

Rond 13.00 slapen

Rond 15.00 eet- en drinkmoment

Er is een activiteitsaanbod afgestemd op de leeftijd en de interesses van de kinderen

Rond 17:00 drinken en iets kleins te eten

17.00-18:30 Mogelijkheid tot vrij spelen en kinderen worden door ouders opgehaald. Er wordt door de groepsleiding een overdracht naar ouders gegeven en bewust afscheid genomen.

7. Oudercontacten

7.1. Oriëntatie en Intake

Voordat de kinderen definitief geplaatst worden, hebben de ouders al informatie ontvangen. Allereerst is er voor ouders de mogelijkheid een afspraak te maken voor een rondleiding en een oriëntatiegesprek met de locatiemanager. Daarin geeft de manager informatie over de gang van zaken op het kinderdagverblijf. Het pedagogisch beleid wordt toegelicht, maar ook een aantal praktische zaken komt aan de orde. Dit gesprek vindt plaats bij de vestiging waar men het kind geplaatst wil hebben. De ouders kunnen dan ook meteen een kijkje nemen in de groep(en), met de pedagogisch medewerker praten en de sfeer proeven. Vervolgens kunnen de ouders bij de afdeling planning aangeven dat zij gebruik willen gaan maken van de voorzieningen van het kinderdagverblijf en hun wensen rondom plaatsing en planning kenbaar maken.

Als de plaatsing van het kind definitief is, volgt het intakegesprek. Dit gesprek vindt een paar weken, voordat het kind definitief komt, plaats. Dit wordt gesprek wordt

gevoerd met de pedagogisch medewerker van de groep waar het kind geplaatst is. Hierin worden regels en afspraken van het kinderdagverblijf nagelopen en kunnen ouders een uitgebreide beschrijving van hun kind geven.

Aan bod komen dan:

- dagindeling en werkwijze van de groep.
- slaap - en voedingsgewoontes van het kind.
- groepsafspraken en regels.
- bijzonderheden m.b.t. het gedrag van het kind, zijn speelgewoontes en eventuele medische bijzonderheden.
- invullen adres en telefoonnummers van ouders (thuis-, werk- en noodnummer)
- uitleg over het eigen mandje/bakje en het meenemen van een foto voor op de groepsmuur, reservekleding, een knuffel, een speen etc.
- richtlijnen van de G.G.D. met betrekking tot het "veilig slapen" van een baby.
- het inentingsschema, wordt dat wel of niet gevolgd door de ouders.

Ook krijgen ouders het portfolio te zien waarin de groepsleiding het leerproces en de ontwikkeling van de kinderen beschrijven. Tevens kan het portfolio fungeren als communicatiemiddel tussen de ouder en de pedagogisch medewerker. Na dit gesprek mag het kind meteen ongeveer 1 uur wennen op de groep. Afhankelijk van de wens en de behoefte van de ouders kunnen er nog 2 wenaafspraak voor een ochtend of een middag gemaakt worden.

7.2. Gewenning

De ervaring leert dat deze periode van cruciaal belang is voor een goede relatie tussen ouders en de pedagogische medewerksters. We werken daarom met vaste pedagogisch medewerkers per groep, die ook zoveel mogelijk op vaste dagen werken. Het aantal pedagogisch medewerkers op een groep is afhankelijk van het aantal kinderen.

Wat nog meer van belang is bij de gewenning.

- Er is individuele aandacht voor elk kind.
- We bieden een vast dagritme aan waarbij een aantal zaken altijd in dezelfde volgorde terugkomen, zoals de flesvoeding, het verschonen, slapen en de broodmaaltijd.
- Baby's worden zoveel mogelijk op één dag door een vaste pedagogisch medewerker verzorgd.
- We besteden veel aandacht aan het creëren van gezamenlijke, sfeervolle momenten.

Zowel bij het meedraaien als bij de gehele gewenningsfase van het kind, zijn (afhankelijk van de ontwikkelingsfase waarin het kind zich bevindt) de volgende punten van belang:

- Kind introduceren bij de andere kinderen (m.n. bij leeftijdgenoten). Het kind wordt ook gestimuleerd om met andere kinderen te spelen. Het is van belang dat het kind goed opgenomen wordt in de groep en een fijne relatie krijgt met zijn groepsgenootjes.
- Leiding en ruimte vertrouwd laten worden bij het kind, het kind laten zien waar alles staat.
- Kind vertrouwd laten raken met de pedagogisch medewerker op zo'n manier, dat het de pedagogisch medewerker weet te vinden indien het kind hen nodig heeft.
- Het kind begeleiden in het besef krijgen dat de ouder altijd weer terug komt.
- Bij het brengen en halen worden de ouders goed geïnformeerd over hoe het met hun kind gegaan is die dag. Ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat als het echt niet goed gaat met hun kind, wij hen daarover informeren.
- Ook ouders krijgen de tijd om vertrouwd te raken met de nieuwe situatie en de pedagogisch medewerker
- Ouders mogen tussendoor bellen om te horen hoe het gaat met hun kind.
- Wanneer het kind in een andere groep wordt geplaatst mag het ook daar van te voren een paar keer wennen.
- De pedagogisch medewerker houdt het kind de eerste periode goed in de gaten om te kijken of het gewenningsproces goed verloopt en het kind zich veilig en vertrouwd voelt in de groep.

Na een maand of twee/drie (afhankelijk van hoe vaak kinderen komen) wordt met de ouders een evaluatiegesprek gepland om deze gewenningfase te bespreken en om eventuele vervolgspraken te maken.

7.3. Halen en brengen

Als het kind gebracht wordt is er altijd gelegenheid voor de ouder om even mee te spelen, zo ook bij het ophalen. Bij beide contacten is er een duidelijk afscheidsritueel. Bij het ophalen wordt besproken hoe de dag van het kind verlopen is en of er bijzonderheden zijn. Een ouder kan de pedagogisch medewerker ook als vraagbaak zien en regelmatig navragen of een bepaalde situatie rondom het kind ook op de groep voorkomt en of dit opvallend is of niet. Belangrijk is dat er een open uitwisseling ontstaat tussen ouders en pedagogisch medewerker. Ouders zijn tot en met de laatste minuut welkom op het kinderdagverblijf en worden altijd vriendelijk te woord gestaan.

7.4. Schriftelijk contact

Op kindcentrum de Hoven werken we op de groepen met kindportfolio's. Het portfolio is een map waarin het leer en- ontwikkelingsproces van ieder kind wordt beschreven en bijgehouden door de groepsleiding, ahv een aantal werkstukken, beschrijvingen, fotomateriaal, enz... In het portfolio gaan we uit van de mogelijkheden en talenten van ieder kind. Door de manier waarop een kind leert

en zich ontwikkeld zichtbaar te maken, kan de groepsleiding, samen met de ouder, inspelen op de ontwikkelingsbehoefte van de kinderen en verdere ontwikkeling stimuleren. Bij het verlaten van de groep wordt het portfolio, als herinnering aan de afgelopen periode, gebundeld en meegegeven aan de kinderen.

Voor kinderen tot 12 maanden wordt wekelijks in het portfolio geschreven. Naast de mondelinge overdracht aan het einde van de dag, wordt er op de babygroepen een schriftelijke overdracht meegegeven aan de ouder waarin de groepsleiding de slaaptijden, het eetgedrag en andere bijzonderheden van die dag hebben genoteerd. Voor kinderen vanaf 1 jaar houden de pedagogisch medewerkers maandelijks het portfolio bij. Zo kan er een prima informatieoverdracht plaatsvinden tussen ouders en pedagogisch medewerker.

Geregeld zullen er brieven aan ouders meegegeven worden over bijvoorbeeld de Sinterklaasviering of over aanwezigheid in de vakantieweken.

7.5. Telefonisch contact

Telefonisch contact is natuurlijk altijd mogelijk en met name in de gewenningsfase is het van belang, als ouders benieuwd zijn hoe een dag verlopen is. Na een moeilijk afscheid kunnen ouders altijd even telefonisch contact opnemen met de betreffende groep om te informeren hoe het met hun kind is. In een later stadium kunnen ouders en pedagogisch medewerker ook wel eens telefonisch contact hebben. Dit heeft dan meestal met een bepaalde zorg van ouders te maken: gedrag van hun kind in het algemeen of een specifieke situatie op de groep waar ouders meer informatie over willen zonder dat hun eigen kinderen of andere kinderen dit kunnen horen. Als een kind niet gekomen is die dag en het stond wel op de lijst dan bellen de pedagogisch medewerkers uiterlijk om 10.00 uur en voor de kinderen die alleen in de middag komen uiterlijk om 14.00 uur altijd even naar de ouders.

7.6. Ruilen van dagen

Indien ouders hun kind minimaal een week van te voren afmelden kan de dag geruild worden. Dit kan in overleg met de pedagogisch medewerkers, zij bepalen of er plek is op de dag waarop u wenst te ruilen. Voor meer informatie omtrent de voorwaarden verwijzen we naar het protocol *ruilen en extra opvang* uit het kwaliteitshandboek.

7.7. Oudercommissie

Ouders hebben een belangrijke plaats in onze organisatie en dat krijgt structureel vorm in de oudercommissie. Per locatie is er een oudercommissie, waarvan 1 afgevaardigde plaats neemt in de centrale oudercommissie van de Witte Wielen. De oudercommissie komt minimaal 4 x per jaar bij elkaar. Zij behartigt en vertegenwoordigt de belangen van de kinderen en hun ouders zo goed mogelijk. Tevens adviseren zij ten aanzien van kwaliteitsbeleid, pedagogisch beleid, risico-

inventarisatie, openingstijden samenwerking tussen de basisscholen en het kinderdagverblijf, klachtenregelingen, prijswijzigingen, etc.

Iedere ouder kan met vragen, klachten of ideeën terecht bij de oudercommissie.

Er komt op elke locatie een overzicht met foto's en telefoonnummers waar de leden te bereiken zijn. Ouders die graag deelnemen aan de oudercommissie zijn van harte welkom. Zij kunnen zich aanmelden bij de secretaris van de lokale oudercommissie.

7.8. Ouderavonden

Elk jaar wordt door de oudercommissie een algemene ouderavond georganiseerd. Hiervoor worden alle ouders uitgenodigd. Daarnaast is er ook nog een keer per jaar een informele ouderavond per groep of per unit.

7.9. Oudergesprekken

Als een kind twee/drie maanden op de groep is, vindt er een evaluatiegesprek plaats tussen ouders en pedagogisch medewerker.

Dit gesprek is bedoeld om samen de gewenningsfase te bespreken en te kijken of alles goed verlopen is en het kind zich fijn voelt binnen de groep. Verder wordt ook gevraagd naar wensen en verwachtingen van ouders voor de toekomst. Dit gesprek wordt aan de hand van een vragenlijst gevoerd, met natuurlijk ruimte voor alles wat de ouder wil inbrengen en ruimte voor de pedagogisch medewerker voor een beschrijving over het kind. Wanneer een kind 1 jaar wordt, wordt u uitgenodigd voor een voortgangsgesprek. Ook dit gesprek wordt gevoerd aan de hand van een formulier. Wij hechten veel waarde aan deze gesprekken. Het zijn voor ons momenten waarop wat uitgebreider de tijd genomen kan worden om informatie uit te wisselen over zowel de ontwikkeling van uw kind thuis als op het kinderdagverblijf. Wanneer een kind doorstroomt naar de peutergroep wordt een gesprek gepland waarin ouders en groepsleiding aan kunnen geven hoe het tot dan toe gaat met uw kind en wat zij belangrijk vinden voor een goede overgang naar de peutergroep. Wanneer een kind 3 jaar is wordt op de peutergroep een voortgangsgesprek ingepland en wanneer uw kind 4 jaar wordt en naar de basisschool gaat of als het eerder vertrekt vindt er een *exit*gesprek plaats. Op verzoek van de ouder(s), groepsleiding of leidinggevende kunnen er tussendoor oudergesprekken plaatsvinden.

7.10. Nieuwsbrief / informatieborden

Ongeveer 1 x per maand komt er een nieuwsbrief uit van Kindcentrum De Hoven. In deze brief krijgen ouders specifieke informatie over de locatie en de groepen. Ouders kunnen zich zelf aanmelden op de website om de nieuwsbrief via de mail te ontvangen.

Wij vragen ouders hun e-mailadres up-to-date te houden en veranderingen door te geven via administratie@dewittewielen.nl.

Bij iedere groep hangt een infobord, waarop ouders de informatie van die groep kunnen vinden. Vooral informatie over wie er werkt, vakanties, invallers en informatie direct uit de groep van het kind.

7.11. Interne Klachtenprocedure

Binnen De Witte Wielen nemen we klachten van ouders serieus, we zien klachten als verbeterpunten. Wij hebben een interne klachtenprocedure waarin staat welke stappen u kunt zetten in geval van een klacht.

Wij zijn ook aangesloten bij de landelijke klachtencommissie kinderopvang (SKK). Hier kunt u ook een klacht neerleggen zonder dat de interne procedure eerst moet worden doorlopen

SKK

Postbus 398

3740 AJ Baarn

www.klachtkinderopvang.nl

De Stichting De Witte Wielen hanteert als algemene regel dat de klacht liefst zo laag mogelijk in de organisatie neergelegd wordt. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een standaard klachtenformulier. Vraag hier gerust om aan een van de pedagogische medewerkers, wij zien een klacht ook als een verbeterpunt.

- Alle klachten komen bij de leidinggevende van het kinderdagverblijf die toeziet op een juiste afhandeling. De klager krijgt binnen twee weken een schriftelijke reactie van de leidinggevende.
- Er vindt een terugkoppeling plaats op het werkoverleg door diegene die verantwoordelijk is voor de afhandeling van de klacht (leidinggevende of directie). Hier worden de oorzaak van de klacht en de corrigerende en eventueel preventieve maatregelen besproken.
- De klachtenformulieren worden bewaard op het kantoor van de leidinggevende en gearhiveerd op het centraal kantoor.
- In het managementteam worden de klachten en de eventuele preventieve maatregelen besproken en vastgesteld als zijnde beleid.

8. Bijlage

In de bijlagen 1 staat de dagindeling van de babygroepen en de peutergroepen.

Deze is tot stand gekomen nav onze werkwijze.

Bijlage 2: plannenformulier. In dit formulier vult de groepsleiding elke ochtend in wat het plan van de dag is. Dit formulier is een hulpmiddel bij de documentatie van het leerproces van de kinderen.

DAGINDELING BABYGROEPEN

Wanneer er op de groep meerdere pedagogisch medewerkers aan t werk zijn en eventueel een stagiaire en/of groepshulp, worden de taken verdeeld.

GROEPSLEIDING

- 7:30-8:30 ontvangen kinderen en ouders
  - kindlijst invullen
  - Lezen overdracht
  - plannenformulier
- 8:30-9:00 fruithappen klaarmaken
- 9:00-9:10 kort overleg met collega's
- 9:15-10:00 fruit eten
- 10:00-10:30 kinderen verschonen
  - Kleintjes naar bed
- 10:30-11:15 kleintjes op de groep begeleiden/verzorgen
  - Begeleiden van groepje kinderen volgens plannenformulier
- 11:15-11:30 op de groep
  - Vorbereiden lunch
- 11:30-12:00 lunch
- 12:00-12:30 Kinderen verschonen en naar bed brengen
  - opruimen
- 12:30-13:00 Overleg ochtend
  - Verzorgen/begeleiden kleintjes
- 13:00-15:30 pauzes groepsleiding
- 14:30-16:00 kinderen uit bed
  - Verschonen
  - Sap en crackers
  - Activiteit kinderen die niet slapen
- 16:00-16:15 kort overleg dag
  - Evt plan volgende dag
- 16:15-17:00 groentehapje kleintjes
  - Voorraad aanvullen volgende dag
- 17:00-18:30 overzicht
  - Afscheid kinderen
  - Overdracht ouders

DAGINDELING PEUTERGROEPEN

Wanneer er op de groep meerdere pedagogisch medewerkers aan t werk zijn en eventueel een stagiaire en/of groepshulp, worden de taken verdeeld.

GROEPSLEIDING

- 7:30-8:30 koffie en thee klaarzetten
Ontvangen kinderen en ouders
kindlijst invullen
Lezen overdracht
Plannenformulier
- 8:30-9:00 fruit klaarzetten
- 9:00-9:10 kort overleg met collega's
- 9:15-9:45 Kring
- 9:45-10:00 fruit eten
- 10:00-10:15 kinderen verschonen/ naar de wc
- 10:15-11:45 Begeleiden van groepje kinderen volgens plannenformulier
Vorbereiden lunch
- 11:45-12:15 lunch
- 12:15-12:45 Kinderen verschonen/wc
naar bed brengen
opruimen
- 12:45-13:00 Overleg ochtend
- 13:00-14:30 pauzes groepsleiding
Begeleiden kinderen die wakker zijn
- 15:00-16:00 kinderen uit bed
Verschonen/wc
Sap en crackers
Activiteit middagplan kinderen
- 16:00-16:15 kort overleg dag
Evt plan volgende dag
- 16:15-17:00 Voorraad aanvullen volgende dag
Werken aan documentatie
- 17:00-18:30 overzicht
Afscheid kinderen
Overdracht ouders

PLANNENFORMULIER

Datum en tijd:

Pedagogisch medewerker:

Kinderen/leeftijd:

Plan:

Organisatie:

Verwachtingen:

Beschrijving: (evt ook achterop blz.)

Evaluatie:

Ideeën voor vervolg: